venvietės teritorija tęsiasi apie 160 m į V nuo pat sodybos ir apie 130 m Š–P kryptimi. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu paaiškėjo, kad gyvenvietės teritorija yra didesnė, nei buvo nustatyta 1992 metais.

Karmazinų gyvenvietę reikėtų kuo skubiau įtraukti į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą.

KARMAZINAI SETTLEMENT

In 2000 DCHP has investigated the area of 32 $m^2$ in Karmazinai (Vilnius district) and the culture layer of 45 cm thick which contained rusticated and smooth ceramics, clay spindle, part of the weight of the Dyakov type has been found. The settlement occupies the area of 160x130 m, dated to the $2^{nd}$–$3^{rd}$ centuries A.D.

## GRABIJOLŲ (ŽEMAITIŠKIŲ) NEĮTVIRTINTA GYVENVIETĖ

Aleksejus LUCHTANAS

2000 m. VU atliko žvalgomuosius tyrimus Grabijolų (Žemaitiškių) (Vilniaus r.) senovės gyvenvietėje, siekiant nustatyti paminklo ribas bei patikslinti chronologiją. Grabijolų senovės gyvenvietė buvo aptikta 1991 m. ir VU bei KPMC žvalgymo duomenimis 1992 m. įtraukta į laikiną apskaitą, suteikiant jai IP–1519A numerį. Grabijolų (Žemaitiškių) senovės gyvenvietė yra 1 km į V–PV nuo Grabijolų pilkapių (A–1243) ir 0,25 km į PV nuo Airupės (Irupės) upelio kairiojo kranto bei į Š nuo Neries dešiniojo kranto, pirmoje viršsalpinėje terasoje ($H_{abs}$60–65 m). Gyvenvietės teritorija yra ištęsto stačiakampio formos, 2,37 ha ploto, išsidėsčiusi palei Nerį. 2000 m. gyvenvietėje buvo ištirti aštuoni 2x2 m dydžio šurfai, iš viso 32 $m^2$. Jie buvo išsidėstę ir žinomoje gyvenvietės teritorijoje, ir už jos ribų. Anksčiau visa teritorija buvo ariama, šiuo metu ji dirvonuoja. Visuose šurfuose aptiktas kultūrinis sluoksnis: nuo 0,4–0,5 m storio centrinėje gyvenvietės dalyje iki 0,1 m storio pakraščiuose. Tyrimų metu aptikta daug ankstyvosios grublėtosios keramikos su brūkšniavimo žymėmis bei pavienių brūkšniuotos, juodos gludintos bei gnaibymu puoštos keramikos šukių. Gyvenvietės R pakraštyje surasta ankstyvosios brūkšniuotosios keramikos (Žaliosios–Bratoniškių tipo) puodų šukių. Gyvenvietės teritorijoje gausu geležies gargažių (šurfe 2 jų surasta 11 kg), aptiktas molinis dvigubo nupjauto kūgio formos verpstukas, pavienių titnago dirbinių. Gyvenvietė datuojama II–IV a. Kai kurie radiniai liudija, kad gyventojai šioje vietoje apsistodavo neolite bei ankstyvajame bronzos amžiuje, tačiau intensyvesnio kultūrinio sluoksnio nepaliko. Žvalgomieji tyrimai leido padidinti gyvenvietės teritoriją iki 5–5,5 ha. Ji išsitęsusi palei Nerį apie 0,6 km ilgio 80–100 m pločio juosta. Centrinė gyvenvietės dalis pateko į Grabijolų vienkiemio privačią namų valdą. Į Š nuo neįtvirtintos gyvenvietės, apie 0,05 km į ŠV nuo Grabijolų vienkiemio, antros viršsalpinės terasos pakraštyje, kyšulio, susidariusio

tarp Neries ir Airupės, aukščiausioje vietoje ($H_{abs}$70–75 m) aptiktas dar vienas Grabijolų pilkapynas. Išliko ne mažiau 64 sampilų. Pilkapiai įprasto dydžio, dalis su akmenų vainikais. V pilkapyno pakraštyje išliko didžiausias, net 37 m skersmens, iki 2 m aukščio pilkapis plokščia viršūne. Dalis minėtų pilkapių iškasinėta duobėmis. Pilkapynas buvo žinomas jau K.Tiškevičiui, kuris mini daug pilkapių šalia ponui Narbutui priklausiusio Grabijolų dvaro.

NON FORTIFIED SETTLEMENT OF GRABIJOLAI (ŽEMAITIŠKĖS)

In the non-fortified settlement of Grabijolai (Žemaitiškės) the area of 32 m² has been investigated there. The culture layer of 0.4–0.5 m thick has been found, containing the artefacts attributed the to the brushed ceramics culture: ceramics, clay spindle, iron dross, single flint artefacts. The settlement is dated by the Neolithic and Bronze ages to the 2nd–4th centuries B.C. The second Grabijolai cemetery has been found near the settlement containing 64 barrows.

# DAUGLAUKIO KAPINYNAS IR ALKAVIETĖ

Arvydas MALONAITIS

VPU 2000 m. tęsė Dauglaukio alkavietės (Tauragės r.) tyrinėjimus, pradėtus 1991 m. (žr. *ATL 1990 ir 1991 metais,* V., 1992, t. 1, p. 37–39; *ATL 1992 ir 1993 metais,* V., 1994, p. 53–56; *ATL 1994 ir 1995 metais,* V., 1996, p. 45–46; *ATL 1996 ir 1997 metais,* V., 1998, p. 86–88; *ATL 1998 ir 1999 metais,* V., 2000, p. 10–102). Kartu buvo pratęsti ir kapinyno tyrinėjimai, pradėti dar 1983 m.

2000 m. tyrinėjimams vieta parinkta P paminklo pakraštyje, šalia ūkinių pastatų. Tiriamasis plotas apėmė netyrinėtą kapinyno dalį buvusiame sode ir netyrinėtą alkavietės PV pakraštį.

Ištyrus 240 m² plotą, ŠR kampe rasti apardyto alkavietės kultūrinio sluoksnio pakraščiai. Viršutinis juosvos spalvos 0,02–0,05 m storio horizontas atsidengė 0,70–1,30 m gylyje po supustyto smėlio sluoksniu. Apatinio rusvos spalvos horizonto storis yra 0,05–0,25 m. Sluoksnyje rasta pavienių smulkių degėsių ir lipdytinės keramikos šukių trupinių, analogiškų anksčiau rastiems. Pagal juos nieko neįmanoma pasakyti apie buvusių puodelių paviršių. Kapinynui skirtoje paminklo dalyje palaidojimų nerasta. Visame plote, 0,50–1,30 m gylyje, po supustyto smėlio sluoksniu, rasta apie 100 g smulkių degintų kauliukų, matyt, išpustytų iš degintinio kapo.

Svarbiausias 2000 m. ekspedicijos rezultatas – baigtas Dauglaukio I–III a. kapinyno tyrinėjimas. Taip pat ištirta visa alkavietės V dalis, sudaranti trečdalį paminklo.

DAUGLAUKIS CEMETERY AND RITUAL CENTRE

The VPU in 2000 continued the investigations of Daugalaukis (Tauragė district) ritual centre and cemetery. The area of 240 m² has been investigated and in its northeast-directed corner the disturbed edges of the culture layer of the ritual centre have been found. The funerals have not been found. The investigation of the Daugalaukis cemetery dated to the 1st–3rd centuries A.D. has been finished.